

Lapsi- ja
perhepalveluiden
muutosohjelma

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

NEPSY-TYÖRYHMÄ

25.4.2018 klo 9-12

Monitoimitalo 13, Vintti

Sari Miettinen

Pirkanmaan LAPE

- Ajankohtaiset asiat
  - Edellisen kokouksen muistio
  - LAPE-tilaisuudet
  - Sote-palveluverkko
- Pilottien kuulumiset ja työryhmän hyödyntäminen pilottien tukena
- Nepsy-työkalupakkien esittelyä
  - Sastamala - Pirita Rantanen
  - Tampere - Leena Kaarineva
- Tauko
- Itsearviointin koonti
- Jatkosuunnitelma

Ajankohtaista

Työryhmän muistiot ja muut materiaalit löytyvät Pirkanmaan
LAPEn nettisivujen materiaalipankista,
Perhekeskustoimintamallin alta:

www.lapepirkanmaa.fi

- **Valtakunnalliset LAPE-päivät 23.-24.4.2018** Helsinki, Messukeskus
  - Tiistain teema: lapset ja perheet sivistyskunnassa
- Tapahtuman tallenteet [Maanantai 23.4.](#) ja [Tiistai 24.4.](#)
- Ks. myös aiempien LAPE-päivien ja -konferenssien ym. tapahtumien materiaalit: <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-asiantuntijatyo/hankkeet-ja-ohjelmat/lapsi-ja-perhepalveluiden-muutosohjelma-lape-/lape-tapahtumat-2018>
- LAPE-infon 10.4.2018 materiaalit löytyvät hankkeen nettisivujen materiaalipankista:
<https://lapepirkanmaa.fi/materiaalipankki/uutiskirjeet/>
Tallenne <http://videonet.fi/web/tampere/20180410/>

ODOTUSTILA

-ESITYS SOSIAALIALAN MURROKSESTA

Odotustila suuntaa katseen sinne, minne media ei: sosiaalialan työntekijän kokemukseen ja tuntemukseen historialliseksi murrokseksi nimetyssä hetkessä, sote-muutoksen kynnyksellä. Draamaräätälit kaivautuu pinnan alle ja kuulee äänettömien ääntä, suomalaisen auttamistyöntekijän ajatuksia.

Odotustilassa asiat ovat absurdisti jähmettyneet, kello tikittää kiihdyvää tahtia ja joku jossain huutaa apua. Muutos on väistämätön. On uskottava näkymättömyyden. Odotustila-esitys kysyy, kuinka tästä eteenpäin? Mihin voimme vaikuttaa kun emme voi vaikuttaa muutoksen suuntaan?

Odotustila-esitys on forumteatteria. Forumteatteri ottaa yleisön mukaan pohtimaan ja ratkomaan tarinan kysymyksiä. Näytelmä avautuu yleisöä osallistavaksi keskusteluksi, jossa on lupa tuulettaa ajatuksiaan, haastaa ja jopa nauraa vakaville asioille.

Draamaräätälit on soveltavan teatterin ammattilaisryhmä, joka jo parikymmenen vuoden ajan on tehnyt rohkeita esityksiä ajankohtaisista, yhteiskunnallisista aiheista.

DRAAMARÄÄTÄLIT

SOVELTAVAN TEATTERIN OSUUSYHTIÖ

LISÄTIETOSIAK
www.draamaraatit.fi
040 540 7236
draamaraatit@gmail.com

Tervetuloa **Odotustilasta osallistumiseen – Aikuisten, lasten ja perheiden palveluiden yhteistyöpajaan** Tampereelle 28.5.2018 klo 9–15.30! Kutsumme työpajaan sekä aikuisten, lasten ja perheiden palveluiden **asiakkaita** että heidän kanssaan työskenteleviä **monialaisia toimijoita**.

Tilaisuuden tarkoituksena on rakentaa yhteistä kuvaa aikuisten, lasten ja perheiden palveluista Pirkanmaan sote- ja maakuntarakenteessa. Työpajassa käsitellään sote-uudistuksen mukanaan tuomaa sosiaalista murrosta vuorovaikutteisen Odotustila - forumteatteriesityksen kautta. Lisäksi työpajassa kootaan asiakkaiden ja monialaisten toimijoiden näkemyksiä palveluiden kehittämisestä sote-valmistelutyön tueksi. Yhteistyöpajan järjestävät sosiaalialan osaamiskeskus Pikassos, Pirkanmaa2019, LAPE Pippuri -hanke sekä PRO SOS – Pikassoksen osahanke.

Voit ilmoittautua yhteistyöpajaan oheisen linkin kautta:

<https://www.webropolsurveys.com/S/19832639B033C394.par>. Tilaisuuteen mahtuu 150 osallistujaa.

SÄHKÖISTEN PALVELUIDEN KOULUTUKSIA

Skype - koulutukset: Skype tehostaa sisäistä viestintää ja mahdollistaa nykypäivän välineet etätyöskentelyssä ja virtuaalikokousten järjestämisessä. Pe **4.5. klo 12.30 -15** ja pe **7.9.klo 12.30 -15**. Paikka ei ole vielä tiedossa, ilmoitetaan myöhemmin.

→ Linkki ilmoittautumiseen: <https://palvelut2.tampere.fi/e3/lomakkeet/15507/lomake.html>

Sähköiset palvelut osana lasten ja perheiden palveluita: Kuulemme erilaisista chat-palveluista, snapchatin käytöstä ja iPanasta eli sähköisestä äitiyskortista. Tiistaina **8.5. klo 9-12**. Tipotien sosiaali- ja terveysaseman luentosalissa (Tipotie 4, Tampere, 5. krs).

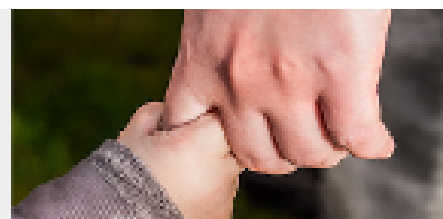
→ Linkki ilmoittautumiseen: <https://palvelut2.tampere.fi/e3/lomakkeet/15509/lomake.html>

Sähköinen ajanvaraus: Kuulemme käyttökokemuksia sähköisestä ajanvarauksesta lastenneuvolassa, kouluterveydenhuollossa ja lastenvalvojalla. Lisäksi kuulemme sähköisen lastensuojeluilmoituksen käytöstä. Perjantaina **25.5. klo 12.30 -15.30** Tipotien sosiaali- ja terveysaseman luentosalissa (Tipotie 4, Tampere, 5. krs).

→ Linkki ilmoittautumiseen: <https://palvelut2.tampere.fi/e3/lomakkeet/15508/lomake.html>

Lapset puheeksi, verkostot suojaksi

Lapset puheeksi -työn avausseminaari

Ohjelma

Klo

12.00	Tervetuloa
12.10-13.40	Mika Niemelä: Lapset puheeksi -menetelmän käyttö
13.40-14.00	Pirkanmaan LAPE-hankkeen puheenvuoro
14.00-15.00	Kokemuksia Lapset puheeksi -menetelmän käytöstä arjen työssä.

Aika: Keskiviikkona 13.6.2018 klo 12-15

Paikka: Tipotien sosiaali- ja terveysasema, auditorio

Kohderyhmä: Lasten ja aikuisten sosiaali- ja terveydenhuollossa työskentelevät, kuntien peruspalveluissa, järjestöissä ja seurakunnissa lapsiperheiden kanssa työskentelevät.

Tavoite: Tietoisuuden lisääminen lasten tukemisen velvollisuuksista ja mahdollisuuksista aikuisten ja lasten palveluissa sekä verkostomaisesta yhteistyöstä.

Ilmoittautuminen: <https://urly.fi/UT2>

Yhteyshenkilöt ja lisätiedot: LAPE-muutosagentti Titta Pelttari
Lisätietoja titta.pelttari@pirkanmaa.fi

Yhteistyötahot: Maakunnan LAPE-ryhmä
Pirkanmaan LAPE-hanke Pippuri

Lasten ja nuorten mielenterveyden trendit -koulutuksen 28.3.2018 videotallenne

Lasten ja nuorten mielenterveyden trendit

Turun yliopiston, THL:n ja Oulun yliopiston lasten ja nuorten mielenterveyden tutkimusryhmät

**Huom! Etukäteisinformaation mukaan videotallenne katsottavissa vain 2.5.2018 asti!
Mutta ainakin 8.5.2018 vielä näkyy 😊**

<https://m.youtube.com/watch?v=gvRvd6mokLA>

Ohjelma

12:00-12:10 Tilaisuuden avaus

12:10-13 Inequality at home: the role of parenting in the diverging destinies of rich and poor children - Professori Ariel Kalil, University of Chicago Harris School of Public Policy

13:00-13.45 Mielenterveyden trendit

Muutoksia suomalaisten nuorten psykiatrisessa palveluiden käytössä: konteksti ja viimeisin tutkimustieto - Dosentti David Gyllenberg, Turun yliopisto; THL; HY/HYKS Raskausajan masennus ja SSRI-lääkitys – Dosentti, naistentautien ja synnytysten erikoislääkäri Heli Malm, HYKS, Teratologinen tietopalvelu; Turun yliopisto

14:15-15:00 Mielenterveysinterventiot

14:15-14:45 Voimaperheet, tutkimuksesta implementaatioon - Professori Andre Sourander, Turun yliopisto

14:45-15:00 Mielenterveyden lukutaito nuorten hyvinvoinnin tukena Erikoistutkija Marjo Kurki, APEX-hanke Turun yliopisto

15:00-16:00 Paneeli, vetäjänä Matti Kaivosoja

Lasten ja nuorten mielenterveysinterventioiden mahdollisuudet Suomessa?

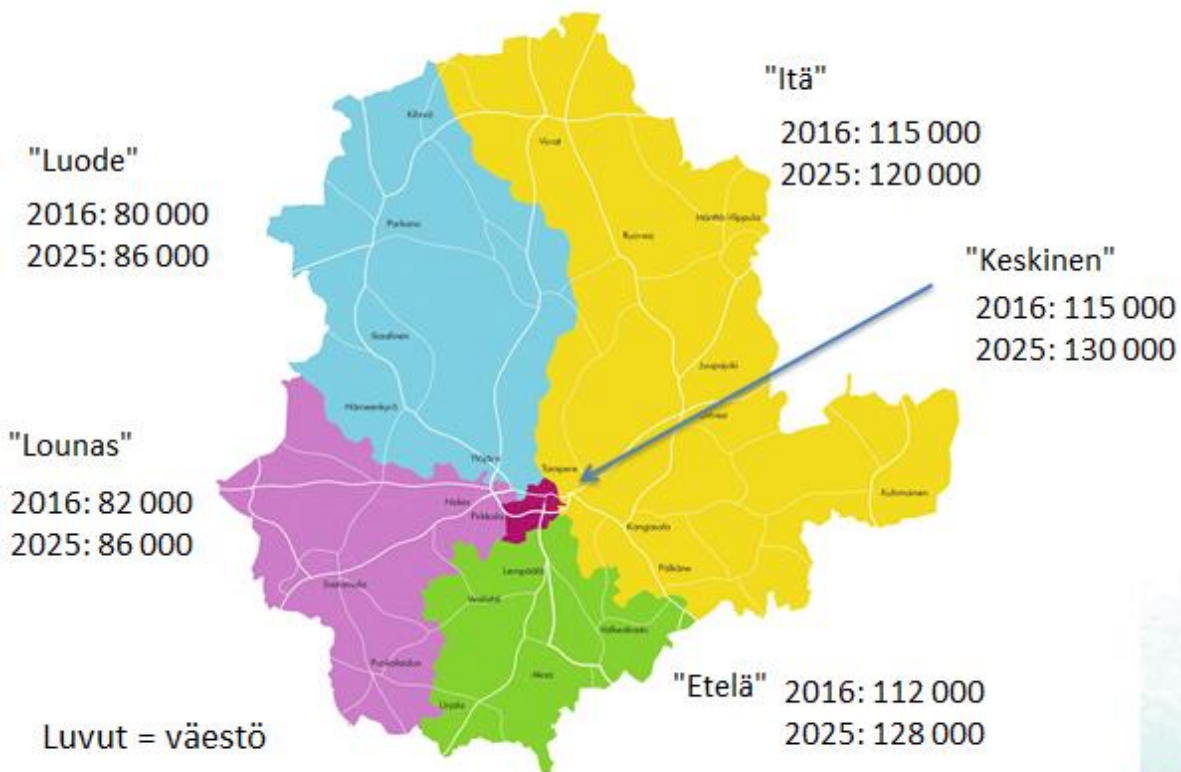
Lyhyt katsaus sote-valmisteluun

Perhekeskusalueet ja toiveet erityistason palvelujen
palvelupisteiksi

Suunnittelun työkaluna viiden alueen malli

Maakuntaudistuksen poliittinen ohjausryhmä 9.4.2018 ja johtoryhmä 13.4.2018

Tutkittu, miten asuinalueet jäsentyvät päivittäisen asiointin ja saavutettavuuden pohjalta laajemmiksi, tasapainoisiksi toiminnallisiksi kokonaisuuksiksi.

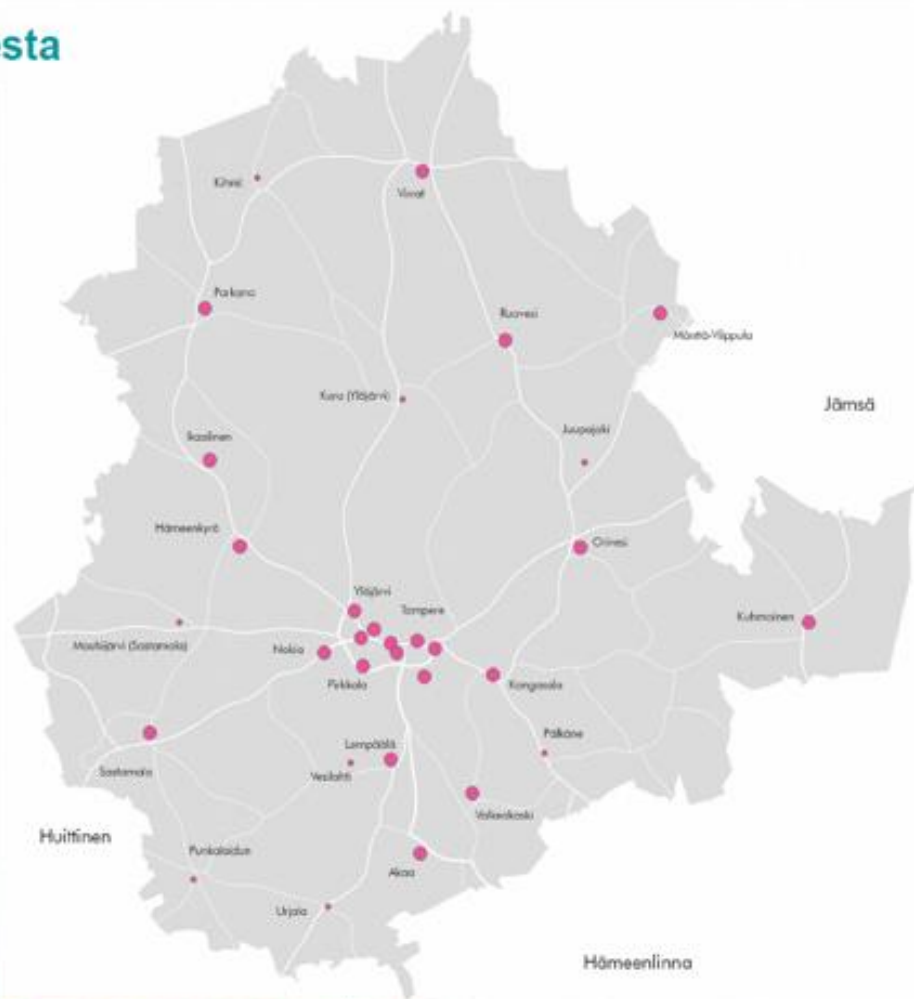

Aluemallissa

- Saavutettavuus ja asiointisuunnat pohjana, lähtöaineistoina mm. Kaupallisten ja muiden palveluiden asiointialueet (Suomen ympäristökeskus, SYKE) sekä Työssäkäyntialueet (SYKE / Tilastokeskus).
- Lähtötilanteessa väestömäärä 80000-115000 välillä
- Vuonna 2025 väestömäärä 86000-130000 välillä
- Postinumeroaluejako analyysin pohjana, eli rajanvedot karkeita.

Alustavia ajatuksia hyvinvointikeskusten rakenteesta

- Hyvinvointikeskukset/kampukset eroavat toisistaan alueen palvelutarpeiden mukaan, palvelusisältöjen työstäminen tehdään jatkossa yhteistyössä palveluryhmien kanssa.
- Eritasoisia hyvinvointikeskuksia/kampuksia, mahdollisia "alueittaisina ytiminä" 2025:
  - Ylöjärvi, Hämeenkyrö, Parkano
  - Nokia, Sastamala
  - Valkeakoski, Lempäälä
  - Kangasala, Orivesi, Virrat, Mänttä-Vilppula
  - Tampere
- Pienet pallot kartalla pienempiä hyvinvointikeskuksia, joissa korostuu esim. palvelujen jalkautuminen.
- Hyvinvointikeskuksien lisäksi alueilla voi toimia erilaisia lähipalvelupisteitä.
- Palvelupisteiden määrät tarkentuvat jatkotyöskentelyssä.

17.4.2018

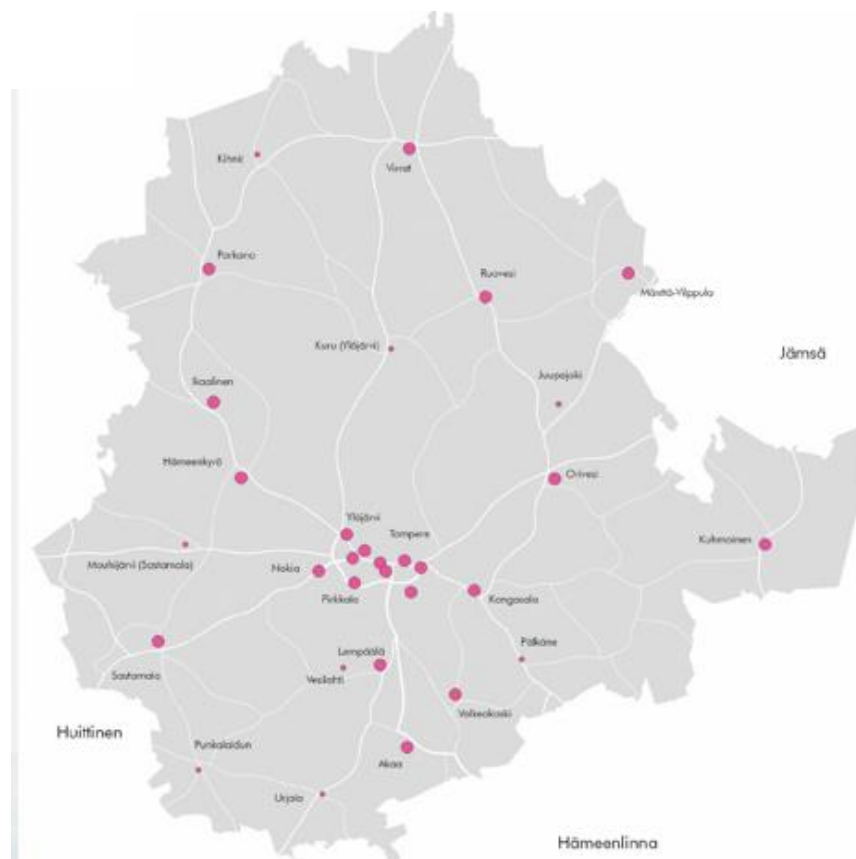
7

Alatunniste

- **Miettikää oman alueenne sisällä (keskinen, etelä, itä, lounas, luode), että miten alue olisi järkevä jakaa perhekeskusalueisiin.**
- Perhekeskusalueiden osalta on hahmoteltu, että muodostetaan noin 30 000 – 50 000 asukkaan väestöpohjalle. Jokaiselle alueelle muodostuu siis vähintään kaksi perhekeskusaluetta.
- Alueiden suunnittelussa tärkeää, että:
  - asukkaat saavat perhekeskuspalvelut joustavasti ja mahdollisimman helppojen kulkuyhteyksien päästä
  - eri toimijat (kunta, maakunta, järjestöt, seurakunnat, yritykset) yhdistävä verkostomainen toimintatapa on mahdollinen
  - alueet ovat väestön ja palvelujen käytön pohjaltaan niin suuret, että eri työryhmät eivät muodostu kooltaan haavoittuviksi.

Tehtävä kuntien LAPE-ryhmille

- **Miettikää oman alueenne sisällä, että mistä käsin lasten, nuorten ja perheiden erityistason palveluja tulisi olla tarjolla.**
- Erityistason palvelut jalkautuvat näistä pisteistä asiakkaan tarpeen mukaisesti mm. lähipalvelupisteisiin tai asiakkaan kotiin.
- Alueilla tarjolla olevia erityistason palveluja ovat mm. lastensuojelu, lastenpsykiatrinen/nuorisopsykiatrinen/somaattinen aluepoliikkatoiminta, perheoikeudelliset palvelut ja vammaispalvelut.

Tehtävä kuntien LAPE-ryhmille

- Millaisia verkostorakenteita perhekeskuksissa tarvitaan asiakastyön tasolla? Miten turvataan asiakastyössä tarvittavien verkostojen toimivuus perhekeskusalueilla?
- Minkälaisia yhteisiä johtamisen rakenteita tarvitaan?
  - perhekeskusalueilla
  - noin 100 000 asukkaan alueilla
  - maakuntatasolla
- Johtamisen jatkotyöstäminen maakunnan Lape-ryhmässä 14.5.2018. Tehtävien palautus 10.5.2018 mennessä osoitteella titta.pelttari@pirkanmaa.fi
-> Johtamisen kehittämistyöryhmä 29.5.2018

Nepsy-pilotit

NEPSY-PILOTIT

Kunta/alue	Kehittämistoimenpide	Yhteyshenkilö
Nokia	Yhteinen neuvottelurunko ADHD-hoitoketjun jatkokehittäminen ja laajentaminen Nepsy-lainaamon perustaminen Nepsy-osaamiskartoitus (kysely) Nepsy-luentoja järjestäminen	Jaana Koivisto
Sastamala	~~Yhteinen neuvottelurunko (JoRy päätös: ei käyttöön)~~ Eri toimijoiden roolin selkiyttäminen, erityisesti oppilashuollon rooli (ADHD-hoitoketju?) Nepsy-osaamiskartoitus (kysely) Paikallisen nepsy-valmentajakoulutuksen järjestäminen Nepsy-luentoja kehittäminen ja syventäminen	Pirita Rantanen
Valkeakoski?	Nepsy-perustietokoulutuksen järjestäminen varhaiskasvatukseen henkilöstölle (kaupunki+srk)	Tanja Salmisto Joni Kumlander
Kangasala?	Nepsy-hoitopolkujen tarkentaminen?	Elina Rissa
Hämeenkyrö?		Pilvi Malinen

PILOTTIEN ETENEMINEN

- Nokia
  - Nepsy-työryhmä perustettu
  - Osaamiskartoitus henkilöstölle laadittu yhdessä Sastamalan kanssa → toteutus huhti-toukokuun aikana → kyselyn tulosten perusteella jatkosuunnitelma
  - Nepsy-lainaamon perustamisesta sovittu kirjaston kanssa, välineiden hankinta käynnissä
- Valkeakoski, Kangasala ja Hämeenkyrö suunnitteluvaiheessa
- Sastamala
  - Pirita Rantanen esittelee

Nepsy-työkalupakkien esittelyä

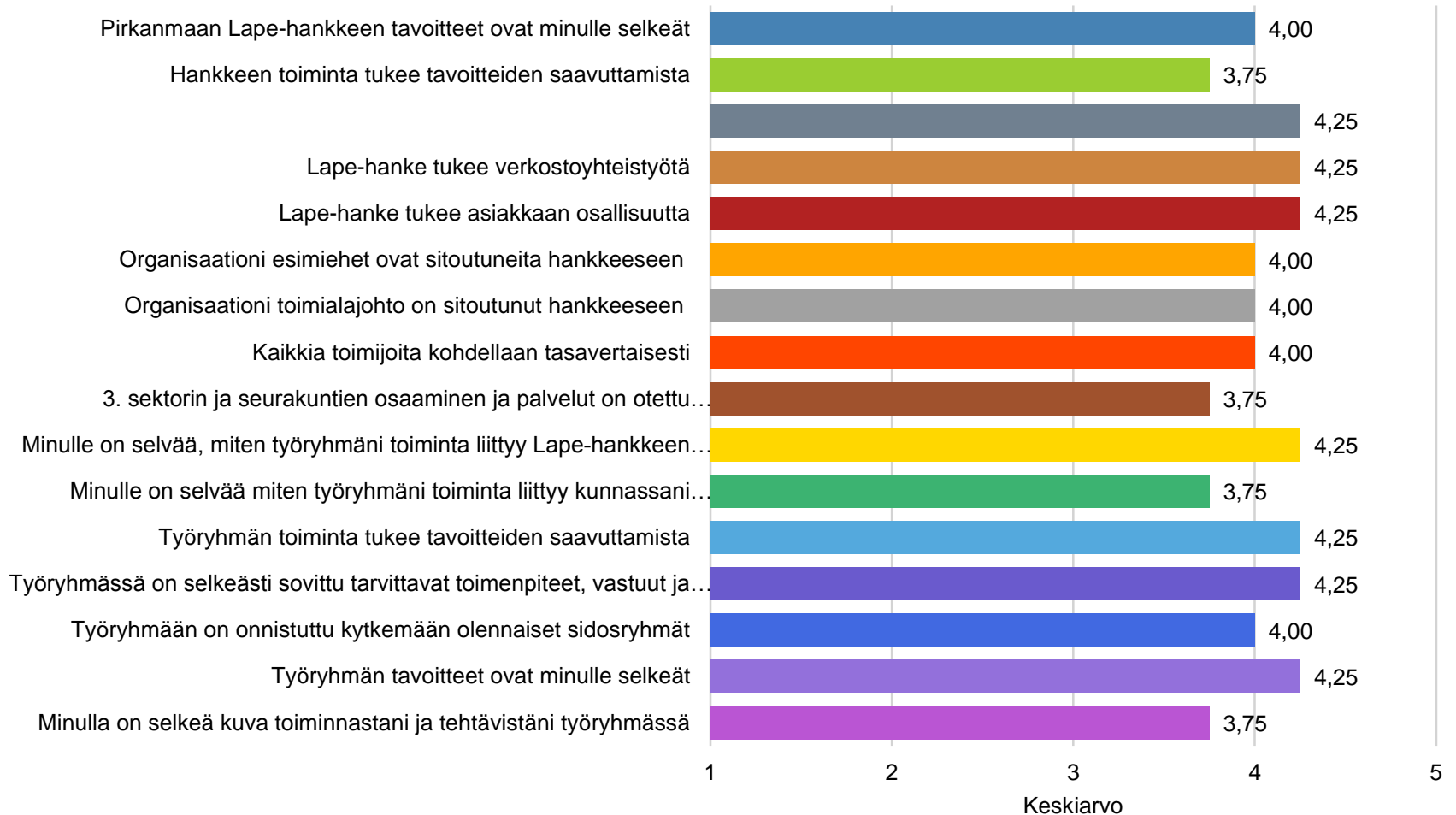
Sastamala - Pirita Rantanen

Tampere - Leena Kaarineva

Itsearviointi

1. Miten hyvin seuraavat asiat ovat toteutuneet Lape hankkeessa tähän asti?

Kysely muodostuu väittämistä ja kolmesta avoimesta kysymyksestä. Arvioi väittämät sen mukaan miten hyvin ne kohdallasi pitävät paikkansa. ei pidä ollenkaan paikkaansa pitää harvoin paikkansa pitää jossakin määrin pitää melko paljon paikkansa pitää täysin paikkansa

1. Miten hyvin seuraavat asiat ovat toteutuneet Lape-hankkeessa tähän asti?

Kysymys	Keskiarvo	N
Pirkanmaan Lape-hankkeen tavoitteet ovat minulle selkeät	4,00	4
Hankkeen toiminta tukee tavoitteiden saavuttamista	3,75	4
Luomme hankkeessa yhteistä käsitystä asiakkuudesta ja palveluista muiden toimijoiden kanssa	4,25	4
Lape-hanke tukee verkostoyhteistyötä	4,25	4
Lape-hanke tukee asiakkaan osallisuutta	4,25	4
Organisaationi esimiehet ovat sitoutuneita hankkeeseen	4,00	4
Organisaationi toimialajohto on sitoutunut hankkeeseen	4,00	4
Kaikkia toimijoita kohdellaan tasavertaisesti	4,00	3
3. sektorin ja seurakuntien osaaminen ja palvelut on otettu huomioon lasten ja perheiden palveluiden suunnittelun kokonaisuudessa	3,75	4
Minulle on selvää, miten työryhmäni toiminta liittyy Lape-hankkeen kokonaisuuteen Pirkanmaalla	4,25	4
Minulle on selvää miten työryhmäni toiminta liittyy kunnassani tapahtuvaan kehittämistoimintaan	3,75	4
Työryhmän toiminta tukee tavoitteiden saavuttamista	4,25	4
Työryhmässä on selkeästi sovittu tarvittavat toimenpiteet, vastuut ja aikataulut	4,25	4
Työryhmään on onnistuttu kytkemään olennaiset sidosryhmät	4,00	4
Työryhmän tavoitteet ovat minulle selkeät	4,25	4
Minulla on selkeä kuva toiminnastani ja tehtävistäni työryhmässä	3,75	4

Poimintoja avoimista vastauksista

- Verkostoituminen ja ajatusten vaihtaminen eri toimijoiden välillä on ollut todella hyödyllistä.
- Palvelut eivät ole tasalaatuisia, koska kuntakohtaiset erot palveluissa ovat huimat.

Missä on onnistuttu? Koottu työryhmässä 26.4.2018

- Herättämään keskustelua kuntakohtaisista eroista
- Herättää pohdintaa omassa kunnassa siitä mikä toimii ja mitä pitää kehittää (työryhmä auttanut oman kunnan kehittämistyötä.)
- Auttanut ja laajentanut Treen Nepsy-tuen asioita (esim vanhempien näkökulma paremmin huomioon)
- Hyvin valmisteltuja (haitta ja vahvuus)
- Kymmenessä vuodessa tapahtunut paljon kehittymistä nepsy-asioissa ja tulee vielä kehittymään kun ollaan verkostoiduttu näin hyvin.
- Perheet saa jatkossa jäsentyneempiä palveluita
- Vahva yhdistys- ja kokemusedustus oikeasti mukana!
- Kun on kutsuttu muihinkin tilaisuuksiin (kontekstiä voisi avata enemmän)

Missä olisi parannettavan varaa? Koottu työryhmässä 26.4.2018

- Työryhmä olisi voinut mennä alueille tutustumiskäynneille esim. Ylöjärven perhekioski ym. neopsypalvelut
- Omavoiman olisi voinut kutsua (*oli kutsuttu ja alussa mukana, jättäytyi pois työryhmästä*)
- Sivistyspuolen väkeä vähän, voisi olla enemmän
- Voisiko syksyllä toteuttaa yhteisiä kehittäjäryhmiä esim. koulun kanssa
- Vähemmän LAPE infoja (jos esim. kolmessa työryhmässä), veivät liikaa aikaa nepsy-asialta. Mieluummin sähköpostilla tiivis LAPE info. Toisaalta kuitenkin ne jäsenet, jotka ovat vain yhdessä kehittämissryhmissä, ovat tyytyväisiä että on tullut LAPE infoa.

Kolme tärkeintä seuraavaa toimenpidettä?

Ehdotuksia työryhmästä 26.4.2018. Koordinaattorit valitsevat 3 tärkeintä, työryhmän toiveesta 😊

- Maakunnallinen tsekkauslista, koostetaan eri kuntien tekemistä
- Johdon sitouttaminen
- Verkostoitumisen siltaaminen, kehittämistyön systemaattinen jatko! Tämän verkoston/työryhmän jatkon turvaaminen.
- Kehittäjäryhmien keskinäinen yhteistyö, erityisesti koulun kehittäjäryhmän kanssa
- Palvelupalikan aukikirjoittaminen? (Mitä se oikeasti on, kun on hätä. Mitä perhe tarvitsee? Palvelupalikka on erinäköinen kuin tarvepalikka. Matalan kynnyksen palvelut, millä perhettä autetaan? Miten työtä tehdään? Palvelut toimistoaikaan, tarve 24/7? Voiko tätä muuttaa?)
- Nepsy-toimintamallin jalkauttaminen - Huoli, puheeksi otto /puhuminen siellä missä ollaan. Esim päivähoitossa, ei soittaa klo 12-13 johonkin palvelunroon.
- Nepsy toimintamallin jalkauttaminen
- Sastamalan mallista konsepti jalkauttamiseen
- Julkilausuma työkäytänteistä, perusmalli työkäytänteistä

Jatkosuunnitelma

Seuraavat tapaamiset

- 6.9.2018 klo 9-12
- 30.10.2018 klo 13-16

Miten tästä eteenpäin?
Työryhmän rooli pilottien
tukena?
Kommentointia
sähköpostitse?
Välityöskentelyä
sähköpostilla?

Lapsi- ja
perhepalveluiden
muutosohjelma

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

Teemme yhdessä lasten, nuorten
ja perheiden hyvää arkea

LAPE

MARIA ANTIKAINEN

maria.antikainen@valkeakoski.fi

puh. 040 335 7688

SARI MIETTINEN

sari.miettinen@pshp.fi

puh. 050 360 7558

www.lapepirkanmaa.fi

stm.fi/lape

#lapemuutos

#kärkihanke